

รธน. มาตรา ๑๑๑ (๔) ประกอบมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) มาตรา ๙๘ (๕) และ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง

พ.ร.ป. ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง

พ.ร.ป. ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๑ (๔) บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๘ ซึ่งมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) กำหนดให้บุคคล ที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๕) เนื่องจากอยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัคร รับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หากสมาชิกวุฒิสภาผู้ใดมีเหตุตามมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) และมาตรา ๙๘ (๕) ระหว่างดำรงตำแหน่งจะมีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิก วุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลง มิใช่เป็นเพียงลักษณะต้องห้ามก่อนหรือในขณะที่ผู้ถูกร้องใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น แต่ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย ประกอบกับการที่บทบัญญัติ รัฐธรรมนูญให้นำลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาบังคับใช้ แก่ลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภานั้น ด้วยเหตุผลที่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ต่างเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติร่วมกัน แม้ว่าจะมีที่มา คุณสมบัติ หรือหน้าที่และอำนาจที่ต่างกัน ออกไปบ้าง แต่การบัญญัติลักษณะต้องห้ามของการเข้าสู่ตำแหน่งของทั้งสองตำแหน่งย่อมต้องเป็นไปในทาง เดียวกัน มิใช่ต้องบัญญัติให้แตกต่างกันหรือแยกออกจากกันอย่างชัดเจนจนถึงขนาดไม่อาจใช้ร่วมกันได้ ดังนั้น ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ (๕) ต้องนำมาใช้บังคับกับผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้องต้องคำพิพากษาศาลฎีกาให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาสิบปีนับแต่ วันที่มีคำพิพากษา จึงเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๑ (๔) ประกอบมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) และมาตรา ๙๘ (๕) นับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ คือ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ และให้ถือว่าวันที่ ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๘ เป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาที่มาจาก การเลือกวางลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕

ย่อโดย นายธวัชชัย จันที
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายสรักษ์ เลี่ยมสุวรรณ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นายปฐมพงษ์ คำเขียว
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๒

นายอรรถวุฒิ รัตนสุภา
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายอดิเทพ อุษยะพัฒน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไฉ
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

หมายเหตุ

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ วินิจฉัยทำนองเดียวกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘/๒๕๖๓
ในส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๑ (๔)
ประกอบมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) และมาตรา ๙๘ (๘)